забезпечують підготовку фахівців, які працюють із проблематикою регіону.

Висновки. Дністер доцільно розглядати як інтегральну основу сталого розвитку територій Тернопільської та Чернівецької областей. Пріоритетними напрямами є: 1) узгодження регіонального й просторового планування та включення дністровської проблематики до стратегій територіальних громад на засадах басейнового принципу; 2) моніторинг якості води й гідрологічного режиму, обмін даними між областями та посилення прогнозування паводків; 3) збереження ландшафтного й біологічного різноманіття в межах природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі; 4) формування спільних міжрегіональних туристичних маршрутів і геотуристичних продуктів; 5) розвиток науково-освітніх майданчиків та екологічної просвіти в Придністер'ї. Реалізація цих напрямів посилить зв'язки між Тернопільщиною та Буковиною й сприятиме формуванню цілісної моделі сталого розвитку дністровських територій.

Список використаних джерел:

1. Водний кодекс України : Закон України від 06.06.1995 № 213/95-ВР. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр (дата звернення: 02.10.2026).

2. План управління річковим басейном Дністра на 2025–2030 роки: затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 № 1078-р. URL:https://davr.gov.ua/fls18/PURBDniester7_ukr.pdf (дата звернення: 02.10.2026).

3. Стратегія розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки. Тернопіль: Департамент економічного розвитку Тернопільської ОВА, 2020.

4. Стратегія розвитку Чернівецької області на період до 2027 року. Чернівці: Чернівецька ОДА.

5. Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy. Official Journal of the European Communities. 2000. L 327. P. 1–73.

Анна ГРИЦИШИН

доктор філософії(PhD) з управління та адміністрування,
викладач кафедри географії та методики її навчання
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ПРИДНІСТЕР'Я ЯК ОСНОВА ЙОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Доцільність аналізу даної теми обумовлена потребою пошуку власних внутрішніх факторів економічної стійкості для забезпечення сталого розвитку регіонів України в умовах післявоєнного відновлення. Придністер'я Тернопільщини сміливо можна вважати

територією із особливим природно-ресурсним потенціалом (ПРП), який відіграє важливу роль у формуванні перспективного регіонального господарського комплексу. Так само як і головним матеріальним та екологічним фактором. Стале зростання регіону повинно об'єднувати як економічну вигоду, так і збереження довкілля. Це потребує ефективного використання природо-ресурсного потенціалу у веденні господарської діяльності.

Природні ресурси території утворюють цілісну систему. Головне місце належить агрокліматичним, рекреаційним та мінерально-сировинним ресурсам. Унікальні мікрокліматичні умови даної місцевості створені завдяки наявності каньйоноподібних долин Дністра та геоморфологічних структур території.

Агровиробничі ресурси регіону характеризуються високою родючістю (переважають глибокі чорноземи та сірі лісові ґрунти). Подільський субсередземноморський мікроклімат забезпечує триваліший вегетаційний період, що створює ідеальні умови для промислового садівництва, виноградарства та раннього овочівництва (зокрема, відомий Заліщицький помідорний феномен).

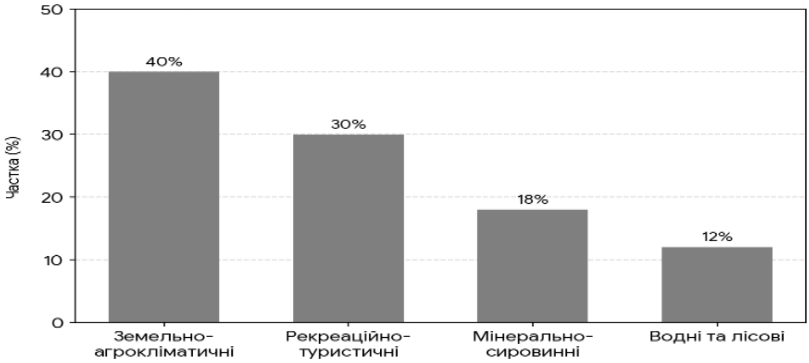

Рис. 1. Структура ПРП Тернопільського Придністер'я
(авторська модель)

Значні запаси малодефіцитних будівельних матеріалів формують основну складову природно-ресурсного потенціалу підземних надр території. Важливе економічне значення мають девонські червоні пісковики, які володіють високими декоративно-обліцювальними властивостями та експортним потенціалом. Також наявні значні промислові запаси вапняків, гіпсу, глин та крейди, що забезпечують сировиною локальну промисловість будматеріалів.

Перехід від сировинної моделі використання природно-ресурсного

потенціалу регіону до високотехнологічної переробки та індустрії послуг зумовить до зростання ринкової вартості природних ресурсів. Головними напрямками економічного зростання цього регіону мають стати агропромисловий комплекс, зелена енергетика та еко-туризм.

Таблиця 1

Модель інвестиційного розвитку Тернопільського Придністер'я

Напрям розвитку	Пріоритетні сталі проєкти
Рекреація та туризм	Розбудова інфраструктури водного й спелеотуризму (Дністер, печери Вертеба, Кришталева); створення мережі глемпінгів.
Агропромислове виробництво	Формування кластеру з глибокої переробки плодовоовочевої продукції (заморожування, сублімація, виробництво органічних соків).
Енергетика	Розвиток сонячної генерації на схилах каньйонів, де спостерігається найвища інсоляція в області, впровадження низьконапірних міні-ГЕС.
Будівельна галузь	Модернізація кар'єрів з видобутку девонського пісковику, сертифікація продукції за стандартами ЄС для розширення географії експорту.

Перехід до інтенсивних методів ведення господарської діяльності створює значні ризики для чутливих екосистем цього регіону. Дністровський каньйон – охоронний об'єкт Природно-заповідного фонду України. Він також має статус Національного природного парку. Через це промисловість та туризм мають обмеження та можуть розвиватися лише під суворим котролем. Основними екологічними загрозами є: забруднення водойм змивами пестицидів з агроугідь, хаотична забудова берегової зони та пошкодження карстових порожнин через неконтрольовану спелеодіяльність. Стратегія розвитку повинна базуватися на принципах ESG (Environmental, Social, and Governance).

Природно-ресурсний потенціал Тернопільського Придністер'я виступає ключовим фактором його економічного зростання. Ефективний розвиток регіону можливий за умови переходу із сировинного донора до виробника високотехнологічної готової продукції. Формування нової структури економіки можливе через інтеграцію відновлювальної енергетики, високотехнологічого агропромислового комплексу та екотуризму. При цьому дотримання екологічних стандартів забезпечить збереження природного потенціалу регіону.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Головного управління статистики у Тернопільській області. URL: https://www.te.ukrstat.gov.ua
2. Регіональний ландшафтний парк «Дністер» у територіальній рекреаційній системі Поділля. Царик П., Царик Л. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. Тернопіль, 2022. № 1 (52). С. 136–142.
3. Стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2027 року: Офіційне видання Тернопільської ОВА. Тернопіль, 2020. 112 с.

Наталія ЗАБЛОТОВСЬКА
кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії України та регіоналістики,

Роман ЗМІЙОВСЬКИЙ
здобувач магістерської освітньої програми
«Регіональний розвиток і просторове планування»,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ОСОБИВОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ МАМАЇВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Аналізуючи рекреаційно-туристичний потенціал Мамаївської громади, можемо відзначити наявність передумов для його розвитку. Природні ресурси, наявність мережі відпочинкових закладів та інфраструктури створюють сприятливі умови для розвитку туризму та рекреації. Незважаючи на досягнення у розвитку туристичної галузі у громаді, вона потребує подальшого росту та інвестицій. Підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об’єктів культурної спадщини є стратегічно важливим. нами визначено напрямки пріоритетного розвитку туризму, куди слід спрямовувати інвестиції. Також важливим аспектом є зростання кількості туристичних та рекреаційних об’єктів у громаді. Розроблення SWOT та PEST-аналізу дозволяє отримати чітку картину перспектив та проблем у соціально-економічному, туристично-рекреаційному та інших сферах громади. Було врахований аналіз розвитку останніх років та Стратегічний план розвитку Мамаївської ТГ до 2030 року.

SWOT-аналіз Мамаївської територіальної громади вказує на ряд сильних сторін та можливостей, а також на проблемні аспекти, що потребують уваги. Серед сильних сторін можна виділити вигідне географічне розташування громади, протягом якого проходять міжнародні траси, наявність транспортних вузлів, розвинена